

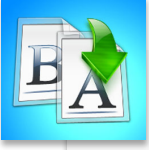
ETKİLİ ÖĞRETİM TEKNİKLERİ - I

ATATÜRK
ÜNİVERSİTESİ

ATA-AÖF

İÇİNDEKİLER

- Öğretim Tekniklerinin Anlaşılabilirliği Açısından Öğretim Yöntemleri
- Etkili Öğretim Teknikleri ve Kullanım Özellikleri

ÖĞRENME VE ÖĞRETME TEKNİKLERİ

Doç. Dr.
Ali Osman
ENGİN

HEDEFLER

- Bu üniteyi çalıştıktan sonra;
 - öğretim yöntemlerini ve süreçlerini tanıyabilecek,
 - Öğrenciler çocukların gelişim süreçlerine uygun etkili öğretim teknikleri ile ilgili temel kavramları kavrayabilecek,
 - Etkili öğretim tekniklerini eğitim ve öğretim etkinliklerinin plânlanmasında ve uygulanmasında doğru bir şekilde seçip kullanmayı öğrenebilecek,
 - Etkili öğretim tekniklerini, çocukların gelişim ve bireysel öğrenme özellikleri doğrultusunda değerlendirebilecekleriniz.

ÜNİTE

11

GİRİŞ

Öğretim strateji, yöntem ve teknikleri zaman zaman birbirlerine karıştırılmaktadır. Öğretim stratejisini iki şehir arasındaki yol, yöntem ulaşım türü ve teknik ise seçilen ulaşım türünün kullanım biçimini ifade etmektedir.

Öğretim model yöntem ve teknikleri öğretim stratejilerinin temel yapılarıdır. Her öğretim stratejisi için kullanılacak uygun öğretim yöntemleri ve her öğretim yöntemiyle kullanılacak öğretim teknikleri vardır. Öğretim stratejisini anlamlı kılan konu alanının özellikleri ve öğrenci özelliklerinin belirleyicileri olduğu öğretim yöntemleridir. Aynı şekilde kullanılacak öğretim yöntemi veya yöntemlerini anlamlı kılan da aynı şekilde belirlenerek seçilen öğretim tekniği veya teknikleridir. Eğitimcilerin bazıları öğretim tekniklerini öğretim yöntemleri gibi ele alırken, bazıları ise öğretim tekniklerini öğretim yöntemleri içerisinde daha sınırlı bazı işlerin yapılması için kullanılan unsurlar olduğunu belirtirler. Bir yöntem içerisinde çeşitli öğretim teknikleri kullanılabilir. Hem strateji, hem yöntem ve hem de teknik olarak tekli değil de çoklu kullanımın daha gerekli ve verimli olacağı söylenebilir. Genel olarak strateji, yöntem ve teknik kullanırken sadece tek bir strateji, yöntem ve teknik kullanan öğretmenlerin hedeflenen öğrenme başarısını gerçekleştirmede yetersiz kaldıkları yaşanan eğitim sorunlarının yoğunluğundan anlaşılabılır. Öğretim tekniği; yöntemin uygulanış biçimidir.

Öğretmenler, öğrencilerine zenginleştirilmiş öğrenme ortamları hazırlar ve sunarlar. Yapılan tüm etkinliklerin merkezinde öğrenmenin öğrencilere öğretilmesi yer almaktadır. Öğretmenlerin kılavuzluk görevlerini eksiksiz yerine getirebilmeleri için üst düzeyde alan bilgisiyle beraber, yine üst düzeyde öğretmenlik formasyon bilgisine, etkili bir genel ve hatta yerel kültür bilgisine sahip olmaları gerekir. Bunlara ilave olarak da çok önemli bir düzeyde amatörlik ruhu taşımaları gerekli olacaktır. Öğretmenlik profesyonel bir uzmanlık mesleği olsa da öğretmen profesyonelce işini yaparak geçimini sürdürmek yanında taşıdığı amatörlik ruhuyla da yaptığı işten tatmin olacak ve haz alacaktır.

Öğretmen eğitim ve öğretim etkinliklerini, eğitim programının öğrenme ve öğretme yaşantılarında belirtildiği gibi yürütür. Bu süreç içerisinde; kullanılacak olan öğretim stratejileri, öğretim stratejilerinin uygun öğretim yöntemleri ve öğretim yöntemlerinin yapılarına uygun öğretim teknikleri en önemli değişkenlerdendir.

İnsanoğlu kendisini gerçekleştirme çabası içerisinde, varlığı, bilgiyi ve değerleri sorgulayarak temellendirmeye çalışır. Sorgulama için kullanılan maddelerin ucu açık olur ve verilen cevaplar fazla önemsenmez. İşte burada bilim devreye girer ve ucu açık sorulara bilimsel yöntemi kullanarak cevaplar bulur. Böylece karşılıklı etkileşim başlar. İnsanoğlu yaşamı boyunca bu üç sorgulama alanı ile ilgili bilgiler dışında öğrenilmeye değer başka bir şey bulunmamaktadır. İşte eğitim ve öğretim yoluyla kendisini gerçekleştirip özünü gerçekleştirme çabası içerisine giren bireye, eğitim ve öğretim yoluyla destek olunmaktadır. Sistemin başarısı kullanılan ve bağımlı değişken olan sonuca etki edebilecek olan bağımsız değişkenlerin yeterli ve tutarlı olması gerekir. Kullanılan strateji, yöntem ve teknikler bu değişkenlerin en önemlilerindendir.

ÖĞRETİM TEKNİKLERİNİN ANLAŞILABİLİRLİĞİ AÇISINDAN ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

Öğretim stratejisi, öğretim yöntemi ve öğretim tekniği arasında uyum varsa öğrenme başarısı da olumlu yönde etkilenir.

Öğretim strateji ve yöntemlerinin uygulanış biçimi olarak ifade edilebilecek olan öğretim tekniklerini daha iyi kavrayabilmek için, öğretim yöntemlerini de ayrıntılı olarak bilmemiz gerekmektedir. Çünkü her bir öğretimin tekniğinin daha çok kullanıldığı yöntemleri vardır. Bir öğretim tekniğinin yeterliliği ve etkililiği içerisinde kullanıldığı öğretim stratejisi ve öğretim yöntemi ile uyumu ve ilişkisi nispetindedir. Öğretim tekniklerine geçmeden önce, bir başka üniteye daha detaylı olarak üzerinde durulacak olan öğretim yöntemlerine kısaca bakalım:

- a) *Anlatma yöntemi (Düzanlatım yöntemi)*
- b) *Gezi gözlem yöntemi*
- c) *Grup tartışma yöntemi*
- d) *Örnek olay yöntemi*
- e) *Gösterip yaptırma yöntemi*
- f) *Problem çözme yöntemi*
- g) *Bireysel çalışma yöntemi*
- h) *Soru-cevap yöntemi*
- i) *Laboratuar yöntemi*
- j) *Proje temelli öğretim yöntemi*
- k) *Tartışma yöntemi*
- l) *Deney yöntemi*

Bu yöntemlerin birçoğu aynı şekilde öğretim teknikleri olarak da adlandırılıp kullanılmaktadır.

Düzanlatım Yöntemi: Öğretmenlerin en sık başvurdukları bir yöntem olmaktadır. Bu yöntemin en önemli avantajı; daha kısa sürede daha fazla bilginin sunulmasıdır. Kalabalık sınıf ortamlarında kullanılabilir. Zamanı daha iyi kontrol etmeyi sağlar. Konuların bir arada ve dağıtmadan işlenmesini sağlayabilir. Ancak öğrenci sürece fazla katılmadığından oldukça pasif konumdadır. İş sadece öğretmen yürütmektedir. Genellikle olgulara odaklaştığından soyut kavramlar yetersiz kalır ve üst düzey becerilerin öğretimi gerçekleşmeyebilir. Öğrenci etkin ve katılımcı olmadığı için ilgisi uzun süre canlılığını koruyamaz. Sürecin başarılı olabilmesi için; öğretmenin konuya hakim olması ve anlaşılır bir dil kullanması gerekir. Beden ve ses iyi kullanılmalıdır. Öğrencinin dikkatini canlı tutmak için *soru-cevap tekniği* devreye sokulmalıdır.

Gezi Gözlem Yöntemi: Plânlanan eğitimle ilgili amaçların gerçekleşmesi için eğitim kurumlarınca düzenlenen gezilerin hepsi gözlem için gezi formatındadır. Geziye çıkılmadan önce öğrencilere gezinin amacı ve gezi alanına nasıl intikal edileceği konularında bilgi verilir. Bilindiği gibi daha fazla duyu organları devreye sokularak edinilen öğrenmelerde kalıcılık daha fazladır. İşte bu yöntemde de kalıcılık daha fazladır. Ancak yasal açıdan zaman zaman sorunlar ortaya çıkabilir. Geziye çıkılmadan iyi bir plânlamanın yapılması uygun olacaktır. Öğrencilerin neleri neler üzerinden gözleyeceklerini bilmeleri onların bir ön hazırlık yapmalarını sağlayabilir.

Örnek olay, gösterip yaptırma, problem çözme, bireysel çalışma, soru-cevap gibi öğretim yöntemleri diğerleri gibi, bağlı oldukları öğretim stratejilerini etkili, kıldıkları ölçüde tutarlı ve kapsamlıdır.

Grup Tartışma Yöntemi: Bu yöntem öğrencilerin herhangi bir konuyu veya sorunu temele alıp birlikte konuşarak olası çözüm yollarını bulmaya çalışmalarına dayanır. Açık bir amacın olması ve ön hazırlığın yapılması süreci daha da zenginleştirmektedir. Demokratik bir yöntemdir. Öğrenciler tartışarak öğrenirler. Böylece her öğrenci kendi duygu ve düşüncelerini ortaya koyma fırsatı yakalarlar. Daha fazla zamana ihtiyaç duyulabilir ve bazen konuşmaların tartışılan konudan sapması gibi sorunlar yaşanabilir. Öğretmen iyi kontrol etmelidir. Konular büyük bir özenle ve sosyal hayattan seçilmelidir. İyi bir hazırlıkla beraber grubun oluşturulması süreci de önemlidir.

Örnek Olay Yöntemi: Bu yöntemde, gerçek yaşam öyküleri ve yaşanmış örnek olaylar sınıf ortamına taşınarak varsa sorunlara çözüm önerileri geliştirilmeye çalışılır. Örnek olaylar yazılı veya görsel olarak ta sınıf ortamına taşınabilir. Örnek olayın videolar şeklinde görsel düzeyde sınıf ortamına taşınması dikkat çekme ve anlaşılabilirliği açısından daha etkili olacaktır. Yöntem öğrenci merkezlidir bir problemi çözme, analiz edip sonuca ulaşmayı öğrenirler. Bu yöntem daha fazla zaman alabilir ve kalabalık sınıf ortamlarında çok sağlıklı yürütülemeyebilir. Araştırılıp incelenmesi düşünülen soruna uygun düşecek örneklerin seçimi zor olabilir. Seçilecek örnek olay çok açık bir biçimde açıklanmalı ve yazılmalıdır. Böylece yanlış yönlerde gidiş engellenmiş olacaktır.

Gösterip Yaptırma Yöntemi: Bu yöntem herhangi bir işleminin, becerinin, bir araç ve gerecin kullanılmasının önce gösterilip bilgilendirici açıklamalarla beraber, daha sonra yapılmasının istenmesi şeklinde uygulanır. Bir uygulamanın yaptırılması yöntemidir. Bu yöntem görüldüğü gibi daha çok devinisel alanla ilgili becerilerin kazandırılmasına dönük kullanılmaktadır. Öğretmenin konu alanına hakim olması ve iyi hazırlık yapmış olmasını gerektirir. Öğretmen yapılacak hatalı uygulamalara değinip düzeltmeden sadece gösterip anlatmakla yetiniyorsa, etkisiz kalabilir. Sağlıklı dönüt alabilmek için gösteri anında soru-cevap yöntemine veya bazen tekniğine de yer verilmelidir.

Problem Çözme Yöntemi: Problem çözme yöntemi, var olan veya varsayılan bir problemin çözümüne dönük gerekli olan tüm değişkenleri dikkate alarak problemi çözmek ve böylece belirlenen öğrenme hedefine ulaşmak için kullanılır. Gerekli tüm argümanları diğerleri arasından seçerek problemin çözümünde kullanırken; bilimsel yöntem, eleştirel düşünme, karar verme, sorgulama ve yansıtıcı düşünme becerileri devreye girer. Öğrenci her zaman aktif katılımcıdır. Durumu algılama ve öğrenmeler gerçekleşikten sonra kalıcılığı daha fazladır. Genellikle bilişsel ve duyuşsal alan öğrenmelerini kapsar. Problemin çözümü için gereken araç gereç ve materyal temin edilemeyebilir. Harcanan zaman ve emeğe karşılık gelmeyebilir. Öncelikli olarak araç-gereç ve gerekli diğer malzemeler temin edilmelidir ve öğrenciye problemin sınırlandırılması ve tanımlanmasında destek olunmalıdır.

Bireysel Çalışma Yöntemi: Bireysel çalışma yöntemi, öğrencilerin konuları aktif katılımcılar olarak yaparak ve yaşayarak öğrenmelerini sağlar. Bu yöntem, öğrencilerin konuları kendi başlarına çalışıp öğrenmek istedikleri zaman kullanılır. Öğrenci merkezlidir. Yapararak ve yaşayarak öğrenme ön plandadır. Denetim ve

gözetimden uzak olacağından hata payı artabilir. Amaç iyi belirlenmelidir. İyi bir planlama ve rehberlikle yararlı olabilir.

Soru Cevap Yöntemi: Soru-cevap eğer devamlı kullanılırsa yöntem ve arasıra bir başka yöntem içerisinde kullanılırsa teknik olarak ifade edilebilir. Sınıf içerisinde yapılan uygulamalarda en çok kullanılan yöntemdir. Öğretmenin yapılandığı soruları öğrencilerin sözel olarak cevaplandırmaları şeklinde uygulanır. Ayrıca sorular öğrenci tarafından da gelebilir. Ancak öğretmenlerin özellikle öğrencilerden gelecek sorulara karşı çok olumlu bir tavır içerisinde olması gerekir. Çünkü öğrenciden gelecek sorulardan rahatsızlık duyan öğretmenlerin olabileceği unutulmamalıdır. Öğretmen gerçekten soru soran öğrencinin gönlünü öğrenmeye açtığını ve öğretmenin vereceği cevabı önemseydiğini düşünmelidir. Aslında soru soran öğrenciye bilgilerin aktarılması daha kolay hâle gelmiş demektir ve öğretmeni açılan kapıdan içeri çok rahat nüfuz edebilir. Sokratik soru-cevap yöntemi de örnek olarak incelenebilir. Sürekli dönüt alma ve dönüt verme olduğunda oldukça yararlıdır. Bilgi verme noktasında anlatım yönteminden daha sınırlıdır. Öğrenci motivasyonu daha yüksektir ve öğrencinin ilgi ve dikkati canlıdır. Soruların öğretim amaçlı ve doğru yapılandırılması gerekir.

Yukarıda sıralamaya çalıştığımız öğretim yöntemlerinin doğru çalıştırılması ve uygulanabilmesi için daha alt düzeyde öğretim tekniklerinin yani yöntemleri uygulama biçimlerinin de iyi belirlenmesi gerekir. Çünkü her yöntem her strateji ile kullanılamayacağı gibi, her teknikte her yöntemle kullanılamayabilir. Kısaca açıklamaya çalıştığımız yöntemlerle kullanılmakta olan öğretim tekniklerini ayrı ayrı inceleyelim.

Öğretim strateji, yöntem ve tekniklerini belirleyen kriterlere ilave olarak, öğretmenlerin strateji, yöntem ve teknik kullanım becerileri de önemli olmaktadır.

ETKİLİ ÖĞRETİM TEKNİKLERİ VE KULLANIM ÖZELLİKLERİ

1)Grup Halinde uygulanan ve Diğer Teknikler: Grup teknikleri bireyden çok grup halinde yapılan çalışmaları ifade eder. Etkileşim ve kubaşık öğrenme ön plândadır. Diğer tekniklerde de aynı şekilde etkileşim olduğu gibi bireysel çalışmalarda sözkonusudur. Bunlar:

- a) Beyin fırtınası öğretim tekniği
- b) Soru-cevap öğretim tekniği
- c) Drama öğretim tekniği
- ç) Benzetim (similasyon) öğretim tekniği
- d) İkili grup çalışması öğretim tekniği
- e) Mikro öğretim tekniği
- f) Eğitsel oyunlar öğretim tekniği
- g) Bireyselleştirilmiş öğretim tekniği
- ğ) Programlı öğretim tekniği
- h) Bilgisayar öğretim tekniği
- ı) Gezi-gözlem öğretim tekniği
- i) Görüşme öğretim tekniği
- j) Sergi öğretim tekniği
- k) Ödev öğretim tekniği
- l) Proje temelli öğretim yöntemi/tekniği

- m) Gözlem öğretim tekniği
- n) Eğitsel oyunlar öğretim tekniği
- o) Vızıltı grupları öğretim tekniği
- ö) Rulman öğretim tekniği
- p) Akvaryum öğretim tekniği
- r) Köşeleme öğretim tekniği
- s) Kartopu öğretim tekniği
- ş) Kart gösterme öğretim tekniği
- t) Philips 66 öğretim tekniği
- u) Altı şapkalı düşünme öğretim tekniği
- ü) Altı ayakkabılı uygulama öğretim tekniği
- v) İstasyon öğretim tekniği
- y) Tereyağı öğretim tekniği
- z) Dedikodu öğretim tekniği
- a1) Nesi var nesi yok? Öğretim tekniği
- b1) Siz olsaydınız ne yapardınız? Öğretim tekniği
- c1) Rol oynama öğretim tekniği
- ç1) Pazar yeri öğretim tekniği
- d1) Hikâye haritası öğretim tekniği

Bu tekniklere şüphesiz öğretmenlerimizin kendilerinin tecrübe ve deneyimlerine dayalı olarak geliştirdikleri öğretim teknikleri de ilave edilebilir. Konumuz gereği bu tekniklere kısa ve öz olarak değinelim ve özellikle çocuklar için daha elverişli olarak kullanılabilecek olan öğretim tekniklerini belirlemiş olalım.

a) Beyin Fırtınası Öğretim Tekniği: Bir konuya çözüm yolu bulmak, karar mekanizmalarını çalıştırmak, hayal yoluyla düşünce ve fikir üretmek için kullanılmakta olan çok önemli bir öğretim tekniğidir. Bu teknik hemen hemen her öğretim yöntemi ve stratejisiyle kullanılabilir. Üretilen fikirler üzerinden daha yeni ve amacı destekleyen fikirlerin üretilmesi sağlanır. Zaman sınırlaması zorlayıcıdır. Üzerinde fikir ve düşünce geliştirilen konu ve gerçekleştirilmek istenen amacın belirgin olması gerekir.

b) Soru – Cevap Öğretim tekniği: Bu tekniğin özünde öğretmenin öğrencilere yönelttiği sorular ve aldığı cevaplar vardır. Süreç içerisinde öğrencilerin soru sorup öğretmenden cevap almaları da doğaldır. Aydınlatıcı ve sorun gidericidir. Yöntem olarak da kullanılır. Her yöntem ve strateji için kullanılmakta olan bir tekniktir. Öğrencilere düşünme ve konuşma alışkanlığı kazandırır. Yanlış cevaplar fazla olursa zaman kaybı yaşanabilir. Sorulan soruların cevaplanabilmesi için yeterli zaman verilmelidir.

c) Drama Öğretim Tekniği: Drama tekniği son dönemlerde üzerinde çok durulan bir öğretim tekniğidir. Öğrencilerin hangi durumlarda nasıl davranmaları gerektiğini yaparak ve yaşayarak öğrendikleri bir öğretim tekniğidir. Etkili ve dikkatli dinleme becerisini geliştirir. Kişinin problemleri bir durumda sorunu çözme yönünde atacağı adımlar konusunda cesaretini geliştirir. Öz güven geliştiricidir ve karar verme mekanizmalarını aktif kılar. Burada canlandırılan durum içerisinde ortaya çıkan durumlara karşı vaziyet alınması ve sürecin devamında olması

Öğretmenlerin kavramsal düzeydeki strateji, yöntem ve teknikler dışında tecrübi birikimine dayalı olarak geliştirmiş olabileceği öğretim yaklaşımları da vardır ve bunlar zaman zaman diğerlerinden daha etkili olabilirler.

gerekenler dramacılar tarafından spontane ortaya konulur. Belirli bir konu veya olayın öğrenciler ve küçük gruplar tarafından dramatize edilmesi esası vardır. Öğrencilerin hangi durumda ne yapacaklarına kendileri karar verirler. Deneyim, etkileşim ve yaratıcı düşünme sonucu gerçekleşen bir süreçtir. Dil gelişimini ve dilin kullanımını kolaylaştırır. Vigotsky'nin vurguladığı gibi, günlük hayatın gerekleri olan iletişim becerilerini geliştirir. Bu teknikle dramatizasyonu gerçekleştiren öğrenciler belirtilen kazanımları elde eder ve aynı zamanda izleyenlere de çeşitli mesajlar verilir. Doğal dramada, serbest konuşmalar yer alır ve önceden bir ezber veya ne söylenmesi gereği gibi çalışma yapılmadan herkes kendi ifadelerini kullanırlar. Bireyin yaratıcılığı ön plândadır. Biçimsel drama ise önceden bir hazırlığı gerektirir. Daha çok yetişkin öğrenci gruplarında kullanılır. Prova gerekli olabilir. Karagöz ve Hacivat oyunlarımız buna iyi bir örnektir. Etkili ve dikkatli dinleme yeteneğini geliştirir. Kendine güveni, anlama yeteneğini ve yaratıcılığı geliştirir. Akıcı konuşmayı, dile hakimiyeti ve ifade becerilerini geliştirir. Isınma ve rahatlatma çalışmaları, oyunlar, doğaçlama, oluşumlar ve değerlendirme aşamaları önemlidir. Dersten önce olayın ayrıntılı incelenmesi yararlıdır.

ç)Benzetim(Similasyon)Öğretim Tekniği: Öğrencilerin sınıf içerisinde bir olayı gerçekmiş gibi ele alıp, üzerinde eğitici çalışmalar yapmaları şeklinde yürütülür. İlgi çekicidir ve öğrenme arzusu yaratır. Hızlı dönüt alınır. Öğrenci gerçek ortamlarında kullanmadan araçları tanıyarak işletilmesini öğrenir. Ehliyet kurslarında olduğu gibi. Pilotluk eğitimlerinde de kullanılan bir tekniktir. Gerçek durumun bire bir aynısını geliştirmek kolay değildir. Ancak teknolojik gelişmeler önemli kolaylıklar sağlayabilmektedir. Anlaşılır ve basit modeller kullanılmalıdır.

d)İkili Grup Çalışmaları: İkili grup çalışmalarında aynı konular üzerinde eşleşen amaçlar doğrultusunda yapılan çalışmalar ifade eder. İletişim becerilerini geliştirir. Öğretim mekânının da ona göre düzenlenmesi önemlidir. Öğretmen gerçekleştirecekleri etkinliklerle ilgili öğrencilere bilgi vermelidir.

e)Mikro Öğretim Tekniği: Bu yöntem daha çok üniversite ve öğretmen yetiştiren öğretim kurumlarında özellikle öğretmen adayları için kullanılır. Yüz yüze eğitimin gerçekleşebilmesi maksadıyla sınıf içerisinde yürütülür. Öğretmen, öğretmen adaylarının yaptıkları sunumları videoya kaydedip sonradan izleyerek hataları tespit eder ve aynı hatalar tekrarlanmaz. Bu gerçek yaşantıların kazanıldığı bir uygulamadır. Her strateji ve yöntem için uygun olmayabilir. Video, kayıt cihazı ve televizyon kullanılabilir. Öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinde de sıkça kullanılmaktadır. Burada; öğret, yeniden öğret şeklinde uygulama yapılır. Öğretim süreçlerinin karmaşıklığını basitleştirmeyi amaçlar. Yapılar hataların kaydedilmesiyle belirginleştirilip düzeltmelerin yapıldığı bir öğretim tekniğidir. Her öğrenci konusunu sunar ve kaydedilen sunu tekrar izlenerek belirlenen hatalar üzerinde düzeltme tekrarları yapılır. Önce bir mikro ders hazırlanır. Mikro ders gerçekleştirilirken öğretme işleminin yeterliliğinin anlaşılması için sözlü, yazılı kayda alınır. Alınan kayıtlar tüm sınıfın katılımıyla izlenerek incelenir ve değerlendirilir. Dönütler ışığında mikro ders tekrarlanır. Düzeltme ve iyileştirmelerle derse son biçimi verilir.

f)Eğitsel Oyunlar: Öğrencilerin edinmiş oldukları bilgileri daha fazla pekiştirmelerini ve uygun ortamlarda tekrar edilmesini sağlayan bir öğretim

Mikro öğretim tekniği öğrenenin kendi başına öğrenmesini merkeze almaktadır ve deneyip yanılma şeklinde deneyim kazanıldıkça hata payı azalır.

tekniktir. Eğer ders esnasında uygulanırsa, dersi çekici hale getirebilir. Sınıf içerisinde olan her öğrencinin katılımıyla hareketli bir sınıf atmosferi oluşur. Her öğrenci kendisini en içtenlik ve doğallığıyla ortaya koyar. Buda öğretmen açısından önemlidir. Konu seçimleri rastgele olmamalıdır. İyi incelenerek seçilmelidir. Oyun öğretmeni tarafından devamlı kontrol edilmelidir.

g)Bireyselleştirilmiş ÖğretimTekniği: Mevcut sınıflardaki öğrenci sayıları çoğaldıkça, her bir öğrenciye düşen birim zaman da kısalmaktadır. Öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar da bu öğretim tekniği açısından önemlidir. Her öğrencinin öğrenmesinin kendi parmak izi kadar ona özel olması herkesin aynı uygulamalarla aynı düzeyde öğrenmesini engellemektedir. Eğer Bloom'un zekâyı, öğrenmedeki hız olarak tanımlaması dikkate alınırsa, her öğrencinin öğrenmek için harcayacağı zaman da farklı olacaktır. Öğretmen ve öğrencilere yeni roller verilmekte ve öğretim, öğrenci merkezli yürütülmektedir. Öğrencinin öğretim etkinliklerine aktif katılımı, kendi öğrenmelerine kendilerinin karar vermeleri, sınav tarihlerinin belirlenmesi gibi sorumluluklar öğrencileri beklemektedir. Öğretim hedefleri iyi belirlenmeli, bireysel farklılıklara uygun ve zaman açısından yeterli plânlamalar yapılmalı, ünite sonlarında izleme testlerine yer verilmeli, fazla kalabalık olmayan sınıflar tercih edilmeli, bireysel grup çalışmaları organize edilirken, öğrencilerin düzeyleri dikkate alınmalıdır. Özel ders alan öğrencilerin genelde diğer öğrencilerden daha başarılı oldukları düşünülürse, öğretimin bireyselleştirilmesi gereği ortaya çıkacaktır. Öğretmen 3-4 kişiden oluşan küçük grupların her birine ayrı ayrı açıklamalar yapmak zorundadır. Daha çok okuma parçalarındaki tartışılan sorunların çözümüne, kompozisyon yazmaya veya kısa konuşmaların hazırlanmasında etkili bir tekniktir.

ğ)Programlı Öğretim Tekniği: Bireyselliğin ön plânda olduğu kendi kendine gerçekleştirilebilen bir öğretim tekniğidir. Öğretim sürecine ilişkin işlevler öğretmenin katı ve devamlı müdahaleleri olmadan sürdürülmektedir. Deneysel psikologların çalışmaları sonucu ortaya çıkmış bir öğretim tekniğidir. Skinner öncülerindendir. Bu teknik artan öğrenci sayısı dolayısıyla güçleşen eğitim ve öğretim etkinliklerini kolaylaştırmaktadır. Programlı öğretimle eğitim sistemi makineleşmeye başlamış ve eğitsel araştırmalara hız verilmiştir. Bu öğretim tekniğinin ilkeleri de şöyledir:

- 1-Küçük adımlar ilkesi
- 2-Eylem, aktivite ilkesi
- 3-Başarı ilkesi
- 4-Anında düzeltme ilkesi
- 5-Öğrenmenin ilerlemesi ilkesi
- 6-Bireysel hız ilkesi

Bu ilkeler Skinner'in davranış kanunlarına dayanmaktadır. Öğrencilerin öğrenme hızları dikkate alınmalıdır. Eğitsel organizasyon ve bireyselleştirilmiş öğretim programı uygulanmalıdır. Programın amacı ve içeriği kullanılacak araç gereci, süre ve değerlendirme çalışmaları önceden plânlanmalıdır. Araç gereç kullanımı ile ilgili hazırlıklar da önceden maliyet hesaplarıyla göz önünde bulundurulmalıdır. Program bulma zorluğu var. Adım adım ilerleme söz konusudur.

Çağımızın para eden en önemli değeri şüphesiz bilgi teknolojileridir. 21. yüzyılda insanların yaşam kalitelerini teknoloji kullanım yetenek ve düzeyleri belirlemektedir.

h)Bilgisayar Destekli Öğretim Tekniği: Günümüzde her eğitim kurumu ve paydaşları tarafından bilinen ve geniş bir şekilde uygulanan bir öğretim tekniğidir. Bilgisayar ağlarından veya ilgili programlardan yararlanılarak yürütülür. Her öğretim türü için destekleyicidir. Her türlü bilgi kaynaklarına erişim imkânı verir. Bu konuda oldukça fazla çalışmalar yapılmıştır. Artık eğitim ve öğretim etkinliklerinin vazgeçilmezidir. Bilgisayar teknolojilerinin devreye sokulmasıyla eğitim ve öğretim uygulamaları bir şekilde sanayileşmektedir. Kolaylıkla güncelin bilgisine ulaşılır. Yeni program geliştirilerek belki gelecekte öğretmenin yerini alabilecek bir teknolojidir.

ı)Gezi Öğretim Tekniği: Okulda yapılan eğitici ve öğretici çalışmaların tamamlanmasını ve edinilen öğrenme değerlerinin gerçek hayatla bağlantı kurularak daha fazla içselleştirilmesine yardım etmeyi amaçlamaktadır. Özellikle fen bilimleri ve sosyal bilimlerle ilgili olay ve durumları gerçek görünümleriyle tanıma fırsatı sunar. Şüphesiz yasal sorumluluk gerektirmektedir. Uygulanmadan önce gereken yasal tedbirler alınmalıdır.

i)Görüşme Öğretim Tekniği: Bir konu veya herhangi bir sorunla ilgili olarak uzmanıyla yapılan görüşme ve bilgi edinme sürecidir. Öğrencilerde iletişim becerileriyle beraber ikili ilişkileri geliştirir. Elde edilmesi plânlanan bilgi için uzmana yöneltilecek sorular önceden hazırlanmalıdır.

j)Sergi Öğretim Tekniği: İnsanların gezip görmesi ve tanıyabilmesi için belli bir düzen içerisinde yerleştirilmiş objelerin ve sanat eserlerinin tümünü ifade eder. Göze de hitap ettiğinden kalıcılığı daha fazladır. Öğretmenin gözetiminde ve ilgili uzmanların bilgi desteğiyle yapılmalıdır.

k)Ödev Öğretim Tekniği: Öğrencilerin okul içinde öğrendiklerinin yardımıyla ve onların kalıcılığını artırmaya dönük yürütülen okul dışı çalışmalarıdır. Tekrar açısından önemlidir ve mutlaka öğrencilere verilen ödevler önemsenmeli ve gereken dönütler de sağlanmalıdır. Ödev için harcanan çalışma zamanı önemlidir. Mutlaka hatalar olacak , ancak dönüt verme ile hatalar düzeltilerek pekiştirme sağlanmış olacaktır. Öğrenciler ödevler konusunda ne yapacaklarını açık bir şekilde bilmelidirler.

l)Proje Temelli Öğretim Tekniği: Öğrencilere bilimsel araştırma yapma alışkanlığı ve yaratıcılık kazandıran bir öğretim tekniğidir. Öğrencileri daha fazla düşünmeye, daha yakından incelemeye, araştırma yapmaya sevk eder. Her konu alanı proje çalışması yapmaya müsait olmayabilir. Öğrencilerin proje hakkında daha önceden bilgilendirilmeleri gerekir. Proje tekniği; bir sorunun tespiti, çözümünü kurlama, plânlama, uygulama ve sonucu raporlaştırarak sunma olayıdır. Klasik ve yaratıcı projeler olarak bilinir. Öğrenciler önce klasik proje çalışmaları ile bilimsel araştırma yapma alışkanlıkları kazanıp, daha sonrada özgün düşünceler çerçevesinde yaratıcı projeler üzerinde çalışabilirler. Klasik proje çalışmalarında yaratıcılık ve özgünlük açılarından yaratıcı projeden ayrılan yönleri vardır. Klasik projede önce sorun yani problem tespit edilir. Sonra çözüm için öneriler geliştirilmeye çalışılır. Getirilen öneriler çok özgün olmayıp belki fazla yaratıcı da olmayabilirler. Bilinen çözüm önerileri olabilirler.

m)Gözlem Öğretim Tekniği: Bir nesnenin, bir gerçeğin veya spesifik olarak yaşanan bir durumun özelliklerinin ve işin niteliğinin bilinmesi amacıyla dikkatli ve

Çocuklar için en etkili öğretim tekniği olarak eğitsel oyunlar gösterilebilir. Gelişmiş toplumlarda süreç bu şekilde tasarlanmakta ve sınav merkezli yapılar uygulanmamaktadır.

aşamalı olarak izlenmesini ve gözlenmesini ifade eden bir öğretim tekniğidir. Öğretim ortamı dışındaki etkinliklerde özellikle doğa bilincinin oluşup gelişmesinde oldukça yararlıdır. Sistematik, doğal, yapılandırılmış, katılımcı gibi farklı uygulamaları vardır. Çeşitli formlar kullanılarak (gözlem formu) yapılır. Doğal gözlem dışındakilerde sürece müdahale yapılabilir.

n)Eğitsel Oyunlar Tekniği: Eğitsel oyunlar daha çok çocuklar için en uygun öğretim tekniğidir. Okulöncesi dönem çocuklarla ilgili hazırlanan öğretim plânları ve eğitim programlarının dayandığı temel öğretim tekniğidir. Kart oyunları, bilmeceler, bulmacalar, nesi var, nesi yok, kutuplaşma, eşini bul, eşyayı elle tanı vb. olabilir. Eğitsel oyunlar seçilip sınıf ortamında organize edilirken hedef davranışları kazandırıcı niteliklere sahip olmasına ve öğrencilerin yaşlarına, cinsiyetlerine genel değerler sistemine uygun olmalıdır. Sınıf ortamında oynanacak formda olmalıdır. Anlaşılması ve uygulanması kolay olmalıdır. Az zaman almalıdır. Öğrencilerin istenmeyen ve beklenmeyen davranışlar edinmelerine yol açmamalıdır. Eğitici ve öğretici boyutu güçlü olmalıdır. Geleneksel ve yerel çocuk oyunları üzerinde yapılacak çalışmalarla bu kültürel değerlerin eğitim ve öğretim etkinliklerine dahil edilmesi yerinde olacaktır. O oyunlar arasında uluslararası spor oyunları olacak düzeyde kaliteli olanların olduğu unutulmaması gereken bir gerçekliktir.

o)Vızıltı Grupları Öğretim Tekniği: Verilen bir konu üzerinde tartışmak için oluşturulan geçici gruplardır. Amaç sorun üzerinde öğrencileri fikirlerini öne sürerek tartışma zemini oluşturmaktır. Öğrencilerin tamamı bu etkinliğe katılırlar. Bu teknik tartışma yöntemine ait etkili ve aktif bir öğretim tekniğidir. Oluşturulan grup sayısı kadar dakika her grup üyesi konuşur. “Vızıltı 22” iki kişilik bir gruptur ve herkes ikişer dakikalık konuşma yapar. “Vızıltı 33” üç kişiliktir ve üçer dakika konuşulur, “vızıltı 55” beş kişiliktir ve konuşma süreleri 5'er dakikadır. Öğrencilerden konuya uygun düşecek örnekler bulmaları ve çözüm önerileri geliştirmeleri istenir. Çok büyük grup oluşturulmaz. Gruplar konu üzerinde tartışılır ve gruplardan seçilecek temsilciler bir araya gelerek akvaryum ve küçük grup tartışması şeklinde süreci devam ettirirler.

ö)Rulman Öğretim Tekniği: Rulman iç içe yerleştirilmiş ve dönen çemberlerden meydana gelir. Bu öğretim teniği de buradan adını almaktadır. Buradan hareketle sınıfın tamamı iç içe geçmiş iki çember şeklinde düzenlenir. Öğrencilerin yüzleri birbirlerine dönüktür. Konu veya problem belirlendikten sonra iç ve dış çemberde yüzyüze gelen öğrenciler birbirlerine konu ile ilgili görüşlerini anlatırlar. Konuya göre zaman sınırlaması yapılır. Süre bittikten sonra dış çemberdeki öğrenciler sandalyelerinden kalkarak bir yandaki sandalyelere otururlar. Yeniden görüşler farklı arkadaşlarla paylaşılır. Böylece farklı öğrencilerle düşüncelerini paylaşan ve onların düşüncelerini öğrenen öğrenciler yeni bakış açıları geliştirirler.

p)Akvaryum Öğretim Tekniği: Bu öğretim tekniğimde, büyük bir öğrenci grubu ortasında daha küçük bir grubun verilen bir konu veya sorun üzerinde tartışması ve dışarıdaki grup üyelerinin onları izleyip not tutmaları şeklinde organize edilir. Dış çemberdeki öğrenciler izleme sonucunda içteki grup üyelerine sorularda yöneltebilirler. Öğrencilerin önkoşul bilgileri önemlidir ve

Altı şapkalı öğretim tekniği, öğrencilerde empatik becerilerin gelişmesini, başkalarının düşüncelerine saygı duyulmasını sağlar.

tamamlanmalıdır. Rahat bir ortam olmalı ve öğrencilerin ortaya attıkları görüşler kesinlikle eleştirilmemelidir.

r)Köşeleme Öğretim Tekniği: Öğrenciler açısından aktif bir öğretim tekniği olan köşeleme öğretim tekniği, öğrencilere yöneltilen bir sorunla ilgili alınan görüş ve önerilere göre köşeler oluşturulur. Aynı görüşleri paylaşanlar aynı köşelerde toplanırlar ve kendi içlerinde konuyu tartışırlar. Daha sonra seçilen temsilciler hazırladıkları raporlarını sınıfa sunarlar. Bu teknikte görüş değiştirme yoktur.

s)Kartopu Öğretim Tekniği: Bu da aktif bir tartışma tekniğidir. Kartopunun yuvarlanarak büyümesi ve çoğalmasına benzer şekilde sınıf ortamında bir sorun veya konu verilir. Öğrenciler önce tekli olarak bu sorunu veya konuyu tartışırlar. Daha sonra ikili, üçlü, dörtlü, beşli, Gruplarla tartışmaya devam edilir. Tartışma sonunda sınıfa sunum yapılır.

ş)Kart Gösterme Öğretim Tekniği: Karar verme becerilerinin geliştirilmesine dönük olarak geliştirilmiş bir öğretim tekniğidir. Açık göz'e göre, öğrencilere farklı renklerde 5 kart verilir. Her rengin bir anlamı vardır. Tamamen katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum, hiç katılmıyorum gibi derecelendirilmiş kartlar öğretmenin ifadeleri için kullanılır ve gerekçeleri izah edilir. Görüş geliştirme tekniğiyle benzerlik gösterir. Kartlar bireyseldir. Görüş geliştirmede kart kullanılmaz.

t)Philips 66 Öğretim Tekniği: Bu öğretim tekniği de aktif öğrenci katılımıyla gerçekleştirilir. Basbas'a göre, sınıf altışar kişilik gruplara ayrılır. Konu veya sorun öğretmen tarafından belirlenir. Öğrenciler görüşlerini grup üyeleriyle paylaşır. Her öğrencinin altı dakika zamanı vardır. Grup temsilcisi grubun vardığı sonucu diğer gruplarla paylaşır.

u)Altı Şapkalı Düşünme Öğretim Tekniği: Bu teknik daha çok empatik düşünme becerisini geliştirmeyi hedeflemektedir. Sorunlara kendisini başkalarının yerine koyarak yaklaşılmasını sağlayan, farklı düşünebilmeyi, doğru karar vermeyi sağlamaktadır. Altı şapkalı düşünme tekniği:

1. Yaratıcı düşünme becerilerini geliştirir.
2. Bir grup tartışma tekniğidir.
3. Düşünceyi öğretmek için kullanılır.
4. Eleştirel ve çok yönlü düşünmeyi geliştirir.

Bu teknikte 6 farklı şapka ve her bir şapka rengiyle bir görüşü ifade eder.

- Beyaz şapka; tarafsızlığı temele alan düşünme,
- Kırmızı şapka; olaylara duygusal tepki vermeyi,
- Siyah şapka; olaylara eleştirel ve karamsar bakma düşüncesini,
- Sarı şapka; olaylara iyimser ve yapıcı bir açıdan bakmayı,
- Yeşil şapka; olaylara yaratıcı ve yaratıcı ve yenilikçi bir bakışla yaklaşmayı,
- Mavi şapka; olayları tüm olası gözle gören ve değişkenleri kontrol altında tutan bir yaklaşımla incelemeyi temele almaktadırlar. Süreç şöyle çalışır:
- Bir konu belirlenir.
- Karar verme sürecine katılacak öğrenciler birbirlerini görebilecek şekilde otururlar ve şapkalar sıra ile takılarak her şapkanın temsil ettiği doğrultuda görüşler ortaya konulur.

- Mavi şapka dışındaki görüşlerin hepsi açıklanır ve beş şapkayı takan kişilerden gelen görüşler bir arada düşünülerek, mavi şapkayı takan öğrenci kararı vermektedir.

ü)Altı Ayakkabılı Uygulama Öğretim Tekniği: Bu öğretim tekniğinde altı şapkalı düşünme tekniğinden farklı olarak ayakkabının rengine temsil ettiği tarzda uygulama yapmayı gerektiren bir yol izlenmektedir.

- Lacivert ayakkabı rutini uygulamaktır.
- Gri spor ayakkabı bilgi toplamak, bilgiyi kullanmak ve araştırma yapmayı temsil eder.
- Kahverengi ayakkabı insiyatiflerden ve esneklikten faydalanmayı ifade eder.
- Turuncu lastik çizme tehlikeyi azaltmak, acil müdahale etmek ve güvenliğin sağlanmasını önerir.
- Pembe ev terliği insanları korumak ve hassas davranmaktır.
- Mor binici çizmesi rolünün gereklerine göre hareket etmeyi temsil eder.

Altı şapkalı yöntemde duygu ve düşünceler ve bilgilerin paylaşılması esastır ve altı ayakkabılı teknikte ise bu duygu, düşünce ve bilgiler kullanılmaktadır.

v)İstasyon Öğretim Tekniği: Bu öğretim tekniği de bir çeşit grup çalışmasıdır. Öncelikle sınıf konu alanı ile ilgili plânlanan öğrenmelerin gerçekleşmesi için her birinde farkı uygulamaların yapıldığı istasyonlara bölünür. Öğrenciler gruplar olarak istasyonlara dağılırlar ve orada yapılması gerekenleri kendilerine verilen süre içerisinde yapmaya çalışırlar. Süre bitiminde gruplar yer değiştirir ve kalan yerden diğer gruplar devam eder. İstasyonlarda, örnek olay, neden sonuç değişkenlerini yazma, slogan yazma, afiş hazırlama, şiir, öykü yazma gibi uygulamalar olabilir. İstasyonlara öğrenciler hazırbulunuşluk düzeylerine göre giderler. Her gruba atanan istasyon şefi gruba rehberlik yapar. Grupların istasyonda kalma süresi 10 dakikadır. Süre sonunda yapılan işler toplanır ve sergilenir.

y)Tereyağı Ekmek Öğretim Tekniği: Öğrencilerin kendi düşüncelerini diğerleriyle paylaşmaları temeline dayanan bir öğretim tekniğidir. Öğrenciler verilen konuyla ilgili düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşırlar. Verilen sorun veya konu öğrenciler tarafından tek başlarına düşünülür ve görüş belirlerler. Daha sonra bu görüşlerini diğer arkadaşları ile tartışmaları istenir. Ulaşılan sonuç sınıfa sunulur. Bu teknik, birinci aşamanın üzerine yeniden konuşma fırsatı vermektedir.

z)Dedikodu öğretim Tekniği: Sınıfta bulunan öğrencilerin tamamının katılmasıyla uygulanan bir öğretim tekniğidir. Bu yöntemde önce ikişerli gruplar hazırlanır. Öğretmen tarafından verilen konu ya da sorun önce bu ikişerli gruplar arasında görüşülür ve tartışılır. Arkasından bu ikişerli gruplar dağıtılır ve başka ke eşleştirmelerle yeni ikişerli gruplar oluşturulur. Yeni grup üyeleri hem kendi düşüncelerini ve hem de daha önceki grup arkadaşının görüş ve düşüncelerinin konuşarak tartışmaya devam ederler. Süreç sonunda ortaya çıkan düşünceler ve görüşlerle beraber çözüm önerileri sınıfa sunulur.

Altı ayakkabı ve altı şapka öğretim teknikleri birbirlerini tamamlamaktadır. Çünkü altı şapka yönteminde duygular ve altı ayakkabı yönteminde ise bu duyguların uygulanması söz konusudur.

Rol oynama tekniği, öğrencilerin kendi duygu ve düşüncelerini bir bakıma kişilik değiştirerek ortaya koymalarını ifade eder.

a1)Nesi Var Öğretim Tekniği: Bu öğretim tekniği ile herhangi bir nesnenin veya durumun özelliklerinin belirlenmesi, tasvir edilmesi ve tanımlanması amacıyla kullanılan bir öğretim tekniğidir. Böylece önceki bilgilerin yeniden gözden geçirilmesi sağlanmış olur. Tarih ve sanat eğitimi derslerinde geçen şahsiyetlerin tanıtılmasında, objelerin tanıtılmasında, eşyaların farklı özelliklerinin ortaya çıkarılmasında kullanılmaya oldukça uygundur. Bir sınıf içi oyun şeklinde yürütülmektedir. Olay veya kavram belirlendikten sonra verilecek ipuçları belirlenir ve sınıf dışında tutulan ebe öğrenci içeri çağrılır ve sınıftaki diğer öğrencilere ; “nesi var?” sorusunu yöneltir ve aldığı ipucu cevaplardan hareketle kavramı bulmaya çalışır veya şahsı, nesneyi tahmin ederek açıklar.

b1)Siz Olsaydınız Ne Yapardınız Öğretim Tekniği: Adındanda anlaşılacağı üzere bu teknikle öğrencilerin empatik becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Önce günlük yaşamda karşı karşıya kalınan sorunlar ve durumlar kartlara yazılır. Kartların üzerlerinde belirtilen durumla ilgili ucu açık veya belli cevaplara endeksli sorular yazılır. Soruların sonuna da; “siz olsaydınız ne yapardınız?” sorusu yazılır. Kartlara numaralar verildikten sonra birbirlerine karıştırılır ve öğrencilerde birertane çekmeleri istenir. Kart seçen öğrenciler soruları cevapladıktan sonra, açıklanan durumla ilgili diğer öğrencilerin görüşleri alınır ve küçük bir tartışma ortamı oluşturulur ve bitirilir.

c1)Rol Oynama Öğretim Tekniği: Öğrencilerin kendilerine ait duygu, düşünce ve beklentilerini başka bir kişiye bürünerek ortaya koymalarını sağlayan bir öğretim tekniğidir. Deneyisel bir öğretim tekniği de denilebilecek olan bu yolla öğrencilere iletişim becerileri ile ilgili daha fazla deneyim kazandırılması plânlanır ve oyun formatında gerçekleştirilir. Dramatizasyon yapılarak maddeler ve insanlar kendilerine has özellikleriyle tanımlanmaya çalışılır. Temelde empatik becerilerin geliştirilmesi vardır.

ç1)Pazar Yeri Öğretim Tekniği: Bu teknik kullanılırken, öğrencilere küçük kâğıtlar dağıtılır ve kâğıdın üzerine bir soruna ilişkin kendi düşüncelerini, konuyla ilgili bir açıklamayı, kendi deneyimlerini, akıllarına takılan bir soruyu, bir görüş veya olguyu yazarlar ve kâğıdı yakalarına takarak sınıf içerisinde dolaşırlar. Böylece birbirlerinin yakalarındaki kâğıtları okurlar ve aralarında soru cevap şeklinde etkileşimlerde bulunarak tartışırlar. Daha sonra birbirlerinin yakasındaki kâğıtlarda yazılanları beğenenler kâğıt değiştirirler. Böylece öğrencilerin daha katılımcı ve aktif olmaları sağlanmış olur.

d1)Hikâye Haritası Öğretim Tekniği: Bir hikâyenin dikkat çeken bölümlerinin görsel şekiller kullanılarak sunulmasına dayanır. Hikâyenin yapısı, kurgusu ve karakterleri üzerinde düşünülmesi istenir. Dağıtılan kâğıttaki hikâyeye ilgili sorular cevaplanır. (Hikâyenin adı nedir? Ne zaman geçiyor? Ana karakter kim? Hikâyede ne oldu? gibi sorular).

Tablo 1.1. Genel Öğretim Stratejileri ve ilgili öğretim stratejisi (Dr.Tuncay Dilci)

Genel Öğretim Stratejileri	İlgili Öğretim Stratejileri
Doğrudan Öğretim Stratejisi	Sunuş Yoluyla Öğretim Stratejisi
Dolaylı Öğretim Stratejisi	Araştırma ve Buluş Yoluyla Öğretim Stratejisi
Etkileşimli Öğretim Stratejisi	Buluş Yoluyla Öğretim Stratejisi, Araştırma Yoluyla Öğretim Stratejisi
Bireysel Öğretim Stratejisi	Araştırma Yoluyla Öğretim Stratejisi
DeneySEL Öğretim Stratejisi	Araştırma Yoluyla Öğretim Stratejisi

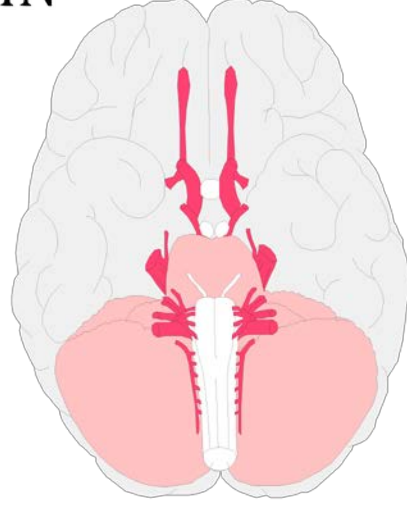
Eğitim ve öğretim etkinliklerinde bir yaklaşım tarzının tek başına başarılı uygulanması diye bir yapıdan söz edilemez. Çünkü başarı ve de öğrenme bir bütündür. Bütünün hedeflendiği gibi anlaşılması ve hedeflenen ürünle elde edilen ürünün örtüşmesi için ayrı ayrı modüllerin mutlaka başarılı bir şekilde çalıştırılması gerekecektir. Öyleyse temel hedef öğrencinin bir bütün olarak işlenip geliştirilmesi ve onun kendisini gerçekleştirme serüvenine katkı sağlamak amaç edinilmelidir.

Şekil 1.1. Öğretmen bir mum gibidir etrafını aydınlatmak için yanar. Bilir ki aydınlatmak için yanmak gerek!..

BEYİN

Konunun uzmanlarına göre; birçok kişi beyin potansiyelinin ancak %4-8 arasındaki bir kısmını kullanmaktadır

Şekil 1.2. İnsan beyninin paralel bir işlemci olduğu ve aynı anda birden fazla işlemi bir arada yapabilecek bir performansı olduğu çalışma sisteminden anlaşılmaktadır. Öyle anlaşıyor ki, beyin yapısının ve çalışma sisteminin tüm detaylarına ulaşıldığı zaman bilinen öğrenme ve öğretme anlayışları da daha anlaşılır hale gelecektir. Dolayısıyla insana dönük bilimsel çalışmalar büyük bir dikkat çekmektedir.

Bireysel Etkinlik

- Öğrenciler her birisi ayrı ayrı öğretici gözetiminde belirleyecekleri alan eğitimine uygun bir konuyla ilgili hazırlıkların tamamını yaparak geliştirecekleri ders programı çerçevesinde sınıf ortamında veya ilgili Milli Eğitim kurumunda sunum yapacaklar. Sunumda hedefler, içerik, öğretme öğrenme yaşantıları (öğretim stratejisi, öğretim yöntem, öğretim tekniği, araç gereç), ölçme ve değerlendirme gibi program öğeleri hazırlanmış olacaktır.

Tartışma

- Öğrenciler ünite içerisinde anlatılan öğretim teknikleri içerisinde daha küçük yaşta olan çocuklar için en uygun olabilecek öğretim stratejileri ile ilgili olarak sınıf içerisinde tartışacaklar ve ortak karara varmaya çalışacaklar.

Özet

- Öğretim teknikleri konusu eğitim ve öğretim uygulamalarının en spesifik uygulama biçimini oluşturur. Kısacası öğretim tekniği denildiği zaman, özellikle öğretim yöntemlerinin uygulanış biçimlerini en ince ayrıntısına kadar ifade etmektedir.
- Öğretim tekniklerinin uygulanmasında elde edilecek başarı aynı zamanda öğretim yöntemindeki başarıyı yansıtacaktır. Aynı şekilde öğretim yöntem ve tekniğinin uygulamadaki başarısı, daha genel olarak öğretim stratejisini etkili ve başarılı kılacaktır.
- Ünite içerisinde ayrı ayrı değinildiği gibi, öğretim yöntem ve teknikleri bazen birbirlerinin yerine de kullanılabilir. Bu ayrımı daha anlaşılır yapmak için; öğretim tekniklerinin daha alt düzeyde öğretim yöntemlerinin süreç içerisindeki uygulamaları olduğu söylenebilir.
- Eğitim ve öğretim etkinliklerinin günümüzde alabildiğine bireyselleştirildiği düşünülürse, çoklu yöntem ve teknik kullanımı gereği de kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

Ödev

- Öğrenciler seçecekleri öğretim strateji, yöntem ve tekniğine uygun öğretim materyalleri tasarlayıp geliştirerek materyalin özelliklerini, öğrencilere sağlayacağı yararlarını sınıfa sunacak .
- Öğrenciler mevcut öğretim strateji, yöntem ve teknikleri arasında kendince ve öğrenciler için hangisinin daha verimli olacağını belirleyerek tercih gerekçelerini detaylı olarak anlatacak ve gelen soruları cevaplayacak.

Değerlendirme sorularını sistemde ilgili ünite başlığı altında yer alan “bölüm sonu testi” bölümünde etkileşimli olarak cevaplayabilirsiniz.

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. İlk yardım dersinde manken üzerinde suni solunumun yapılması aşağıda verilen seçeneklerin hangisi ile ilgilidir?
 - a) Gösteri
 - b) Rol oynama
 - c) Drama
 - d) Beyin fırtınası
 - e) Örnek olay
2. Öğrencilerden birisi doktor ve diğerleri de hasta olur. Doktor ve hastaları arasındaki ilişkiler, sorunlar ve tartışmalar yansıtılır. Burada uygulanan öğretim tekniği aşağıdakilerden hangisidir?
 - a) Problem çözme
 - b) İşbirliğine dayalı öğrenme
 - c) Beyin fırtınası
 - d) Eğitsel oyun
 - e) Rol oynama
3. Bir öğretmene, yaratıcılıklarını geliştirmek ve işlenecek konuyla ilgili ön bilgileri ölçmek için hangi öğretim tekniğini önermeyi uygun bulurdunuz?
 - a) Gezi-gözlem
 - b) Beyin fırtınası
 - c) Panel
 - d) Problem çözme
 - e) Görüşme
4. Anlatım yönteminin öğrenmeyi daha iyi gerçekleştirebilmesi için aşağıdaki ifadelerden hangisine daha çok dikkat edilmelidir?
 - a) Akıcı konuşma
 - b) Jest ve mimiklerle destekleme
 - c) Plânı olduğu gibi uygulama
 - d) Öğrencilerin gelişim düzeylerine dikkat etme
 - e) Bilgilendirici düzeyde anlatma

5. Öğrencilerin Başkalarıyla iyi geçinme, yardımlaşma, duygu ve düşüncelerini paylaşma, bir gruba ait olma, karşılıklı sevgi ve saygı gibi toplumsal davranış kazanmalarına yardımcı olan teknik hangisidir?
 - a) Rol oynama-drama
 - b) Soru-cevap
 - c) Örnek olay
 - d) Tartışma
 - e) İşbirliğine dayalı (kubaşık) öğrenme
6. Aşağıdakilerden hangisi araştırma soruşturma öğretim stratejisiyle en çok kullanılan yöntem veya tekniğidir?
 - a) Proje
 - b) Gezi-gözlem
 - c) Tartışma
 - d) Örnek olay
 - e) Soru-yanıt
7. Altı şapkalı düşünme tekniğinin eğitimde kullanılmasının en temel amacı nedir?
 - a) Öğrencilerin çok yönlü düşüncelerini sağlamak
 - b) Öğrencilerin deneyimlerinden yararlanmak
 - c) Başkalarının duygularına empati duymalarını sağlamak
 - d) Öğrencilerin duygularını tanımlamasını ve analiz etmesini sağlamak
 - e) Farklı durumlarda farklı düşüncelerini sağlamak
8. Aşağıdakilerden hangisi eğitsel oyunlar için geçerli değildir?
 - a) Neşeli ve rahat bir ortam sağlamak
 - b) Etkin olmayan öğrencilere, derse katılma imkânı verilmelidir.
 - c) Öğretmen plânı oyun içerisinde geliştirmelidir.
 - d) Oyunlar öğrenci düzeyine uygun olmalıdır.
 - e) Oyunun kuralları anlaşılır olmalıdır.
9. Aşağıdakilerden hangisi öğrencilerin bireysel ve sosyal konularda başkalarının görüşlerini ve duygularını anlamalarına yardımcı olan bir tekniktir?
 - a) Beyin fırtınası
 - b) Drama
 - c) Münazara
 - d) Panel
 - e) Anlatım

10. Aşağıdakilerden hangisi mikro öğretim tekniğine uymaz?

- a) Öğrenci sayısı sınırlandırılır.
- b) Alan deneyimi olan öğretmenler tarafından kullanılır.
- c) Aday öğretmenlerin yetiştirilmelerinde kullanılır.
- d) Uygulama bittikten sonra değerlendirme yapılır.
- e) Eksiklikler varsa ders yeniden plânlanır.

Cevap Anahtarı

1.A, 2.E, 3.B, 4.D, 5.E, 6.A, 7.A, 8.C, 9.B, 10.B

YARARLANILAN VE BAŞVURULABİLECEK DİĞER KAYNAKLAR

- Açıkgöz, K.Ü., (2003), *Aktif Öğrenme*, İkinci Basım, İzmir Eğitim Dünyası Yayınları.
- Bilen, H.S. (2002), *Plandan Uygulamaya Öğretim*, Ankara, Anı Yayıncılık.
- Bono, E.D. (1998), *Six Thinking Hats*, (Erişim Tarihi 21.04.2011)
<http://www.debonothinkingsystems.com/tools/6hats.htm>
- Callahan, J.F., Clark, L.H. (1988), *Teaching in the Middle and Secondary Schools*, Üçüncü Basım . New York: Macmillan Publishing Company.
- Demirel, Ö. (1996), *Genel Öğretim Yöntemleri*, Ankara, Usem Yayınları.
- Dilci, T., (2011), *Öğretim İlke ve Yöntemleri*, İdeal Kültür Yayıncılık, Ankara.
- Doğanay, A., *Öğretim İlke ve Yöntemleri*, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Exley, K., ve Dennick, R. (2004), *Small Group Teaching*, London: Routledge Falmer.
- Fidan, N. (1985), *Okulda Öğrenme ve Öğretme*, Ankara, Alkan Kitabevi.
- Freiberg, H.J. ve A. Driscoll (2000), *Universal Teaching Strategies*, 3rd ed., Pearson Company, USA.
- Hesapçıoğlu, M. (1998), *Öğretim İlke ve Yöntemleri Eğitim Programları ve Öğretim*, İstanbul, Anı Yayıncılık.
- Gürkan,T., D. Gözütok (1998), *Çağdaş Öğretim Yöntemleri*, İlköğretim Müfettişleri Semineri, Ankara, Ün.
- Olaitan, S. O. Ve O. N. Aguisobo (1981), *Principles of Practice Teaching*, John Wiley & Sons., USA.
- Küçükahmet, L., (1989), *Öğretim İlke ve Yöntemleri*, Ankara, Nobel Yayıncılık.
- Partin, R.L., (1999), *Classroom Teachers-Survival Gide- The Center for Applied Research in Education*, USA.
- Saban, A. (2000), *Öğrenme ve öğretme Süreci: Teori ve Yaklaşımlar*, Ankara, Nobel Yayıncılık.
- Somuncuoğlu, Y. Ve A. Yıldırım (2000), "Öğrenme stratejileri kullanımının çeşitli değişkenlerle ilişkisi," *Eğitim ve Bilim Dergisi*, C.25,5. S.115, ss.: 57-64.
- Sümbül, A. (2005), "Öğretim yöntem ve teknikleri",
<http://siirt.meb.gov.tr/kurumlar/ozguncalismalar.ogrenme-ogretim.kuram.ve.yontemleri.doc.htm>.
- Sönmez, V., *Öğretim İlke ve Yöntemleri*, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Vigotsky, L. S. (9178), *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, MA: Harward University Press, s.:56.